

АНАЛИЗА ПРЕКРШАЈА ЕВИДЕНТИРАНИХ СТАЦИОНАРНИМ РАДАРСКИМ СИСТЕМОМ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Младен Марић, МА

Начелник Центра јавне безбједности Бања Лука

Милан Саламадија

Јединица за основну обуку – Полицијска академија Бања Лука

Апстракт: Тренд повећања броја саобраћајних незгода и тежине посљедица у Бањој Луци, тачније на западном транзиту, у улици Крајишких бригада, затим на дионици магистралног пута Бања Лука–Клашнице, те на источном транзиту, на раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића, прекинут је 2010. године мјерама које су дале значајне ефекте. Наиме, на поменутих локацијама је постављен стационарни радарски систем који евидентира прекршаје прекорачења брзине и пролазак возилом кроз раскрсницу на црвено свјетло. Неспорно је да се успостављањем стационарног радарског система на поменутих локацијама утицало на смањење броја саобраћајних незгода и на повећање безбједности саобраћаја. Међутим, од 2010. године евидентан је тренд повећања прекршаја из области саобраћаја на све три локације и он је настављен и у првих девет мјесеци 2013. године. Стога, у раду су анализирани прекршаји евидентирани стационарним радарским системом за 2011, 2012. и првих девет мјесеци 2013. године. Поред анализе прекршаја по годинама, извршена је и њихова анализа по локацијама на којима се постављају активне системске јединице, као и по статусима по којима се заводе у Полицијској станици за праћење и обраду прекршаја евидентираних радарским системима.

Кључне ријечи: стационарни радарски систем, активна системска јединица, прекршаји, брзина, црвено свјетло, раскрсница.

УВОД

Брз развој технологије, у 21. вијеку, има огроман утицај на полицију. Технологија је побољшала комуникације и омогућила полицијским службеницима да користе своја возила као канцеларије, а такође им је пружила могућност да из канцеларије посматрају одвијање саобраћаја. Нове техно-

логије, такође, омогућавају благовременије сакупљање података и њихову размјену, као и евидентирање прекршаја које учесници у саобраћају почине.

Могућност да значајно смањи број саобраћајних прекршаја и број саобраћајних незгода у нашој заједници има технологија за примјену саобраћајних закона путем фотографисања. Наиме, ријеч је о два типа технологије за примјену закона која се заснива на фотографисању, а то су камере за снимање возила која се крећу већом брзином од дозвољене и камере за снимање возила која пролазе кроз раскрсницу на црвено свијетло. Концепт се односи на савремену радарску технологију са фотографском сликом високе резолуције. Овим се стварају јасне фотографије возила, са регистарским таблицама и возачем, које прекорачује дозвољену брзину или пролази кроз раскрсницу на црвено свијетло у вријеме и на мјесту гдје се врши документација.

Предности стационарних радарских система, у односу на традиционалне методе рада полиције, огледају се прије свега у омогућавању објективне примјене закона. Такође, ови системи могу да подрже систематски пораст вјероватноће откривања прекршаја, без значајног повећања броја полицијских службеника, а могу да се користе и за добијање тренутних повратних информација након откривања прекршаја. Потребно је истаћи и то да се употребом стационарних радарских система смањује административно оптерећење, откривају не толико чести, али ипак ризични прекршаји, повећава ефикасност достављања прекршајних налога и омогућује издавање великог броја прекршајних налога у кратком периоду.

Стационарни радарски системи омогућују повећање безбједности у саобраћају, утичу на смањење броја саобраћајних незгода, као и прекршаја на локацијама на којима су постављени. Дакле, стационарни радарски системи су ефективно средство на селектованим раскрсницама за смањење броја преступника који су ризични у саобраћајним незгодама на раскрсницама.

У циљу побољшања безбједности у саобраћају у Републици Српској, тачније у Бањој Луци, 1. јуна 2010. године успостављен је стационарни радарски систем „TraffiStar SR520 Robot“. Основна намјена овог стационарног радарског система је да региструје прекршаје прекорачења дозвољене брзине кретања возила и проласка на црвено свијетло. Систем је постављен на три локације у Бањој Луци, и то на магистралном путу Бања Лука–Клашнице, у улици Крајишких бригада и на раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића, која је регулисана свјетлосном сигнализацијом. Иначе, ријеч је о локацијама на којима су се учестало догађале саобраћајне незгоде са посљедицама по лица, а чији су узроци били прекорачење дозвољене брзине кретања возила и пролазак кроз раскрсницу на црвено свијетло.

Анализа прекршаја евидентираних стационарним радарским системом у РС

Постављање стационарног радарског система на поменуте локације резултирало је смањењем број саобраћајних незгода. Међутим, оно што забрињава јесте то што је број евидентираних прекршаја и даље велики и поред тога што се зна да се на тим локацијама налази уређај који документује непоштовање саобраћајних прописа. Такође, велики проблем представља и то што возачи настављају да возе брзо након проласка поред мјеста гдје је постављен стационарни радарски систем.

1. ПРИКАЗ ПРЕКРШАЈА КОЈЕ ЕВИДЕНТИРА СТАЦИОНАРНИ РАДАРСКИ СИСТЕМ

Стационарни радарски системи у Републици Српској су превасходно намијењени за евидентирање прекршаја прекорачења дозвољене брзине и проласка кроз раскрсницу на црвено свијетло. Међутим, поред ових прекршаја, стационарни радарски системи пружају могућност откривања и низа других прекршаја из области саобраћаја.¹

На основу фотографије² забиљежене стационарним радарским системом, возачу, односно власнику возила, могу се изрећи сљедећи прекршаји по Закону о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини:³

1. Члан 234. став 1. и 2. тачка 25.

Новчаном казном од 500,00 КМ до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице ако нареди или дозволи да у саобраћају на путу учествује његово моторно или прикључно возило послјије истека важења саобраћајне дозволе или потврде о коришћењу пробних таблица;

Новчаном казном од 500,00 до 1.000,00 КМ казниће се за прекршај и физичко лице које самостално обавља дјелатност;

2. Члан 234а. став 1. и 2. тачка 5.

Новчаном казном од 400,00 КМ до 1.000,00 КМ казниће се за прекршај возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је више од 50 км

1 Према члану 45. и члану 221. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини, фотографија и видео-запис с подацима о утврђеној брзини, тахографски запис и записник о читању на радару служе као доказ о утврђеној брзини кретања возила. Такође, фотографија има доказну снагу приликом доказивања и других прекршаја из области саобраћаја, а који су евидентирани стационарним радарским системом.

2 Према Закону о кривичном поступку, под појмом фотографија се подразумијевају фотографски, дигитални и рендгенски снимци, видео-траке и филмови. У члану 289. наведеног закона наводи се да је за провјеру вјеродостојности писмена, записа или фотографије потребно оригинално писмено, запис или фотографија, осим ако није другачије прописано овим законом, и да се може користити као доказ и овјерена копија оригинала, као и копија која је потврђена као неизмијењена у односу на оригинал.

3 Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 6/06).

на час већа од дозвољене брзине;

Возачу ће се уз казну изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од 2 мјесеца до 6 мјесеци и два казнена бода;

3. Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 3.

Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за више од 30 до 50 км на час већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је за више од 50 км на час већа од дозвољене брзине;

Возачу ће се уз казну изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца и два казнена бода;

4. Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 5.

Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај возач који на мјесту на којем је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима не заустави возило на знак црвеног свјетла;

Возачу ће се уз казну изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца и два казнена бода;

5. Члан 235. став 1. тачка 30.

Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај возач који учествује у саобраћају са нерегистрованим возилом;

Возачу се уз казну може изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца и одређује се један казнени бод;

6. Члан 235. став 1. тачка 31.

Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај возач који у саобраћају учествује са моторним или прикључним возилом које није регистровано;

Возачу се уз казну може изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца и одређује се један казнени бод;

7. Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 32.

Новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ казниће се за прекршај возач који у саобраћају учествује с моторним или прикључним возилом после истека важења саобраћајне дозволе или потврде о коришћењу пробних таблица;

Возачу ће се уз казну изрећи заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од једног до четири мјесеца и два казнена бода;

8. Члан 236. став 1. и 3. тачка. 29.

Новчаном казном од 50,00 КМ до 250,00 КМ казниће се за прекршај власник

Анализа прекршаја евидентираних стационарним радарским системом у РС

возила ако у року од осам дана не врати регистарске таблице надлежном органу;

Осим новчане казне, возачу се одређује и један или два казнена бода.

9. Члан 236. став 1. и 3. тачка 30.

Новчаном казном од 50,00 КМ до 250,00 КМ казниће се за прекршај власник возила ако не продужи регистрацију возила у року од 30 дана од дана истицања важења потврде о регистрацији, а не врати регистарске таблице надлежном органу у року од 8 дана;

Осим новчане казне, возачу се одређује и један или два казнена бода.

10. Члан 237. став 1. тачка 3.

Новчаном казном од 50,00 КМ казниће се за прекршај возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за више од 20 до 30 км на час већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је од 30 до 50 км на час већа од дозвољене брзине;

11. Члан 238. став 1. тачка 7а.

Новчаном казном од 40,00 КМ казниће се за прекршај возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је од 10 до 20 км на час већа од дозвољене, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је од 20 до 30 км на час већа од дозвољене;

12. Члан 238. став 1. тачка 8.

Новчаном казном од 40,00 КМ казниће се за прекршај возач који приликом проласка кроз раскрсницу не заузме положај на довољној удаљености, на оној саобраћајној траци којом мора да прође кроз раскрсницу;

13. Члан 239. став 1. тачка 7.

Новчаном казном од 30,00 КМ казниће се за прекршај возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је од 10 до 20 км на час већа од дозвољене брзине.

2. АНАЛИЗА ПРЕКРШАЈА ЕВИДЕНТИРАНИХ СТАЦИОНАРНИМ РАДАРСКИМ СИСТЕМОМ ПО ГОДИНАМА

Подаци о укупном броју прекршаја за 2011, 2012. и првих девет мјесеци 2013. године представљени су на сљедећој табели. Подаци у табели су разврстани по члановима. Наиме, на основу података о укупном броју прекршаја за наведене године, жели се утврдити који су прекршаји најчесталији и каква је структура тих прекршаја. Подаци који буду приказани у табели послужиће и за упоредну анализу с подацима који се односе на структуру и укупан број прекршаја, који су евидентирани на све три локације у наведеним годинама. Такође, подаци из табеле ће послужити и за анализу прекршаја по одређеним статусима.

Број	Прекршаји по члановима	Број прекршаја		
		2011. година	2012. година	2013. година -9 мјесеци-
1.	Члан 234. став 1. и 2. тачка 25.	0	0	0
2.	Члан 234а. став 1. и 2. тачка 5.	888	400	100
3.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 3.	9.216	3.550	986
4.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 5.	200	106	131
5.	Члан 235. став 1. тачка 30.	3	5	34
6.	Члан 235. став 1. тачка 31.	9	1	6
7.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 32.	92	205	125
8.	Члан 236. став 1. и 3. тачка 29.	5	2	1
9.	Члан 236. став 1. и 3. тачка 30.	53	131	56
10.	Члан 237. став 1. тачка 3.	4.642	12.015	3.343
11.	Члан 238. став 1. тачка 7а.	2.311	18.737	14.296
12.	Члан 238. став 1. тачка 8.	6	3	16
13.	Члан 239. став 1. тачка 7.	0	939	1
Укупно		17.425	36.094	19.095

Табела број 1 - Приказ прекршаја по годинама

Из табеле је видљиво да је у 2011. години најучесталији прекршај по члану 235. став 1, 2. и 4. тачка 3, преко 52,00%, што је забрињавајуће с обзиром на тежину прекршаја. На другом мјесту по учесталости, односно са удјелом од 26,63%, јесте прекршај по члану 237. став 1. тачка 3, а на трећем мјесту са удјелом од 13,26% је прекршај по члану 238. став 1. тачка 7а. Обесхрабрујући податак је да је стационарним радарским системом евидентирано 888 прекршаја који се односе на прекорачење брзине у насељу за више од 50 км/х, гдје је ризик за настанак посљедица по лица велик. У 200 случајева евидентиран је пролазак возача возилом на знак црвеног свјетла. С обзиром на то да се активна системска јединица поставља само на једну раскрсницу која је регулисана свјетлосним сигналним уређајем, број ових прекршаја је далеко већи, јер непоштовање свјетлосних сигналних уређаја је веома опасно и то у 99% случајева доводи до саобраћајне незгоде са тешким тјелесним повредама као и смртним посљедицама по учеснике. У 2012. години долази до промјене у структури прекршаја и до наглог повећања броја прекршаја, за 18.669 прекршаја је више него у 2011. години. Најучесталији прекршаји у 2012. години су прекршаји по члану 238. став 1. тачка 7а, члану 237. став 1. тачка 3. и члану 235. став 1, 2. и 4. тачка 3. За прекршаје по члану 235. став 1, 2. и 4. тачка 3, члану 234а. став 1. и 2. тачка 5. и члану 235. став 1, 2. и 4. тачка 5, можемо закључити да су знатно смањени у односу на 2011. годину. У првих девет мјесеци 2013. године је евидентирано 19.095 прекршаја и може се рећи да је одржан прилично исти тренд прекршаја као у 2012. години.

3. АНАЛИЗА ПРЕКРШАЈА ЕВИДЕНТИРАНИХ СТАЦИОНАРНИМ РАДАРСКИМ СИСТЕМОМ ПО ЛОКАЦИЈАМА

На сљедећој табели приказани су подаци о прекршајима по локацијама за 2012. годину и првих девет мјесеци 2013. године. Наиме, ријеч је о прекршајима који су евидентирани у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића (локација 1), у улици Крајишких бригада (локација 2) и на магистралном путу Бања Лука–Клашнице (локација 3). На основу приказаних података жели се указати на локације на којима се евидентира највећи број прекршаја, али и дати одговор на питање „да ли је тренд чињења прекршаја смањен, задржан или повећан у првих девет мјесеци 2013. године у односу на исти период из 2011. и 2012. године“.

Број прекршаја по локацијама							
Број	Прекршаји по члановима	Локација 1		Локација 2		Локација 3	
		2012. год. год.	2013. год.- 9 мјесеци-	2012. год. год.	2013. год.- 9 мјесеци-	2012. год. год.	2013. год.- 9 мјесеци-
1.	Члан 234. став 1. и 2. тачка 25.	0	0	0	0	0	-
2.	Члан 234а. став 1. и 2. тачка 5.	54	42	342	61	1	-
3.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 3.	444	356	3.009	646	76	-
4.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 5.	97	140	0	0	0	-
5.	Члан 235. став 1. тачка 30.	0	14	5	20	0	-
6.	Члан 235. став 1. тачка 31.	0	4	1	2	0	-
7.	Члан 235. став 1, 2. и 4. тачка 32.	53	64	137	61	15	-
8.	Члан 236. став 1. и 3. тачка. 29.	0	1	2	0	0	-
9.	Члан 236. став 1. и 3. тачка 30.	32	29	93	27	6	-
10.	Члан 237. став 1. тачка 3.	1.255	1.265	10.008	2.141	670	-
11.	Члан 238. став 1. тачка 7а.	5.542	6.603	11.492	7.948	1.448	-
12.	Члан 238. став 1. тачка 8.	3	13	0	3	0	-
13.	Члан 239. став 1. тачка 7.	1	0	0	1	938	-
Укупно		7.481	8.531	25.089	10.910	3.154	-

Табела број 2 – Приказ прекршаја по локацијама

На основу ових показатеља, евидентно је да је непоштовање саобраћајних прописа на „локацији 2“ знатно више изражено него на „локацији 1“. Може се закључити да је на „локацији 2“ у посматраном периоду евидентирано 35.999 прекршаја, што је за 19.987 прекршаја више него на „локацији 1“, и поред тога што се на овој локацији евидентира прекорачење брзине и пролазак кроз раскрсницу на црвено свјетло. Такође, неопходно је указати и на то да је на „локацији 2“ активна системска јединица у току 2012. године

и првих девет мјесеци 2013. године била 318 дана мање распоређена у односу на „локацију 1“. Структура прекршаја на овим двијема локацијам је иста, међутим, велике су разлике у броју почињених прекршаја. Може се закључити да се на „локацији 2“ пуно слабије поштује ограничење брзине, да је велики број прекршаја који се односе на прекорачење брзине у насељу за више од 30 и 50 км на час и да је присутан знатно већи број возача који управљају нерегистрованим возилом у саобраћају. У односу на „локацију 1“, на „локацији 2“ евидентан је и далеко већи број прекршаја са статусима „видљива таблица – страни држављанин“, „иностранице таблице“, „нечитка таблица“ и „нема таблица“. На основу приказаних података може се закључити да су и остали прекршаји заступљенији на „локацији 2“ у односу на „локацију 1“.

У 2012. години на „локацији 3“ активна системска јединица је била постављена само 31 дан, док у првих девет мјесеци 2013. године није била уопште у функцији. На основу приказаних података може се закључити да је структура прекршаја на „локацији 3“ приближно иста као у претходне двије локације. Такође, потребно је истаћи да су на „локацији 3“ најзаступљенији прекршаји по члану 238. став. 1 тачка 7а. што није случај са друге двије локације. Наиме, код прве двије локације најзаступљенији су прекршаји прекорачења брзине од 10 до 20 км на час, а на трећој локацији ријеч је о прекорачењу брзине од 20 до 30 км на час. Може се претпоставити да се на овој локацији чини велики број прекршаја и да је он знатно већи од броја прекршаја на „локацији 1“, а приближан броју прекршаја на „локацији 2“.

4. АНАЛИЗА ПРЕКРШАЈА ЕВИДЕНТИРАНИХ СТАЦИОНАРНИМ РАДАРСКИМ СИСТЕМОМ ПО ОДРЕЂЕНИМ СТАТУСИМА

Подаци о прекршајима по одређеном статусу приказани су на следећој табели. Наиме ријеч је о прекршајима са статусом „видљива таблица – возач страни држављанин“,⁴ „иностранице таблице“,⁵ „дипломатско возило“ и „војно возило“. Овим подацима се прије свега жели указати на велики број прекршаја са статусом „иностранице таблице“ и статусом „видљива таблица – возач је страни држављанин“ и на проблем у вези са санкционисањем возача који су починили прекршаје с наведеним статусима.

4 Прекршаји са статусом „видљива таблица – возач је страни држављанин“ јесу прекршаји који су почињени возилима босанскохерцеговачких таблица којима су управљали страни држављани.

5 Прекршаји са статусом „иностранице таблице“ јесу прекршаји који су почињени возилима иностраних таблица, а возачи могу бити страни држављани или држављани Босне и Херцеговине.

Анализа прекршаја евидентираних стационарним радарским системом у РС

Број	Прекршаји по статусу	Број прекршаја по годинама		Укупно
		2012. год.	2013. год. – 9 мјесеци-	
1.	Видљива таблица – возач страни држављанин	191	88	279
2.	Иностране таблице	15.051	8.128	23.179
3.	Дипломатско возило	70	38	108
4.	Војно возило	20	8	28
5.	Нечитка таблица	832	365	1.197
6.	Нема таблица	76	30	106
Укупно		16.240	8.657	24.894

Табела број 3 – Приказ прекршаја по статусу

Из табеле је видљиво је да је у 2012. години евидентиран велики број прекршаја са статусом „иностране таблице“, тачније 15.051 прекршај (41,69%), а за девет мјесеци 2013. године прекршаја са оваквим статусом је било 8.128 (42,56%). Велики проблем код ове врсте прекршаја је мали проценат санкционисаних возача, а као возачи с иностраним таблицама не појављују се само страни држављани, већ и држављани Босне и Херцеговине који раде у иностранству. Једини могући начин откривања возача с оваквим прекршајима тренутно је контрола возача од стране полицијских службеника, који на лицу мјеста помоћу одговарајућег уређаја врше провјере за заустављено возило и на тај начин утврђују да ли је ријеч о возилу с иностраним таблицама које је починило прекршај. Са статусом „видљива таблица – возач страни држављанин“ у 2012. години је евидентиран 191 прекршај, а у првих девет мјесеци 2013. године 88 прекршаја. Такође, евидентан је проблем и с прекршајима који имају овакав статус. Наиме, власницима возила којим су починили прекршај, а који су држављани Босне и Херцеговине, остављена је могућност да се изјасне да ли су они управљали тим возилом или је управљала друга особа. На овакав начин пружена им је прилика да се изјасне да је тим возилом управљао страни држављанин и тако, у великом броју случајева, избјегавају могућност да буду кажњени за прекршај који су починили својим возилом. Са статусима „нечитка таблица“ у посматраном периоду евидентирано је 1.197 прекршаја, а са статусом „нема таблице“ 106 прекршаја. Дакле, и код ова два статуса се јавља проблем у погледу санкционисања возача. Са статусом „нечитка таблица“ возачи остају несанкционисани, док са статусом „нема таблице“ возачи могу бити санкционисани само ако буду заустављени и контролисани од стране полицијских службеника.

ЗАКЉУЧАК

Најзначајнији помак у побољшању стања безбједности у саобраћају на подручју Републике Српске, тачније на подручју града Бање Луке, постигнут је успостављањем стационарног радарског система. Иако су овом мјером обухваћене само три локације у Бањој Луци, може се рећи да је постигнут примарни циљ његовог увођења. Наиме, на поменутих локацијама дошло је до смањења броја саобраћајних незгода и њихових посљедица. С обзиром на то да је уградњом стационарног радарског система обухваћена и једна раскрсница која је регулисана свијетлосним саобраћајним знаком (семафором), потребно је истаћи и то да је поред смањења броја саобраћајних незгода на њој смањен и број преступника који су ризични у саобраћајним незгодама на раскрсницама, јер је омогућено санкционисање возача који прекорачују дозвољену брзину, који пролазе кроз раскрсницу на црвено свијетло, или санкционисање за оба прекршаја.

У току 2012. године стационарни радарски систем је био у функцији 312 дана, рачунајући и прелазни период између 2012. и 2013. године. Од 312 дана активна системска јединица је провела 190 дана у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића, 91 дан у улици Крајишких бригада и 31 дан на магистралном путу Бања Лука–Клашнице. Број почињених прекршаја у 2012. години је 36.094, од чега је у улици Крајишких бригада евидентирано 25.089 прекршаја (69,51%), у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића 7.481 прекршај (20,72%) и на магистралном путу 3.154 прекршаја (8,73%). На основу изнесених података видљиво је да се највећи број прекршаја догодио у улици Крајишких бригада, без обзира што је на тој локације дупло мање била постављена активна системска јединица него у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића. Такође, може се претпоставити да би се на магистралном путу Бања Лука–Клашнице евидентирао већи број прекршаја него на поменутој раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића да је стационарни радарски систем био у функцији и да је активна системска јединица на овом путу провела већи број дана од наведеног. Када је ријеч о структури прекршаја, може се констатовати да је она на све три локације приближно иста, а најзаступљенији су сљедећи прекршаји: члан 238. став 1. тачка 7а., члан 237. став 1. тачка 3. и члан 235. став 1, 2 и 4. тачка 3..

У току првих девет мјесеци 2013. године стационарни радарски систем је био у употреби 257 дана и за тај период евидентирано је 19.095 прекршаја. Од 257 дана, активна системска јединица је провела 238 дана у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе

Анализа прекршаја евидентираних стационарним радарским системом у РС

Петра Бојовића и за тај период је евидентиран 8.531 прекршај (44,67%). У улици Крајишких бригада за само 19 дана евидентирано је 10.910 прекршаја, што је 57,13% од укупног броја прекршаја у 2013. години. На основу ових показатеља, може се закључити да је у 2013. години настављен тренд биљежења већег броја прекршаја него на локацији у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића. Структура најчесталијих прекршаја задржана је као у 2012. години. Дакле, ако узмемо у обзир број прекршаја и дане које је активна системска јединица провела на ове двије локације, може се закључити да су и претходно наведени прекршаји доста израженији у улици Крајишких бригада.

На основу закључака који су произашли из овог истраживања, у циљу ефикасније примјене стационарних радарских система у Републици Српској, могу се диференцирати сљедеће препоруке:

- Вршити благовремено квалитативну и квантитативну анализу евидентираних прекршаја на све три локације;
- Потребно је да активна системска јединица више времена буде заступљена у улици Крајишких бригада него што је то до сад био случај;
- Потребно је квар на стационарном радарском систему на магистралном путу Бања Лука–Клашнице што прије отклонити, јер је ријеч о локацији на којој је евидентиран велики број прекршаја у односу на посматрани период;
- Неопходно је повећати капацитет Полицијске станице за праћење и обраду прекршаја евидентираних радарским системима, с обзиром на то да је евидентан велики број прекршаја и да долази до нагомилавања необрађених прекршаја. Управо је ово један од разлога због чега активна системска јединица проводи највише времена у раскрсници улица Булевар војводе Живојина Мишића и Булевар војводе Петра Бојовића, јер на овој локацији се евидентира пуно мањи број прекршаја у односу на друге двије локације.
- С обзиром на ефикасност примјене стационарних радарских система, неопходно је омогућити локалним заједницама да учествују у суфинансирању уградње стационарних радарских система, водећи рачуна да се дио новчаних средстава од евидентираних прекршаја дислоцира у локални буџет;
- Неопходно је стационарне радарске системе поставити и у друге градове у Републици Српској, с обзиром на то да су тренутно постављени само у Бањој Луци;
- Потребно је увезати интерне потражне системе Министарства унутрашњих послова и контролне интерне системе Граничне полиције, како возачи с иностраним таблицама и страни држављани не би мог-

ли избјећи санкционисање за почињене прекршаје који су евидентирани стационарним радарским системом;

- Неопходно је ову област регулисати адекватним подзаконским актима Министарства унутрашњих послова, у смислу изјашњавања о почињеном прекршају власника возила које је регистровано у Босни и Херцеговини, да је њиме управљао страни држављанин који нема пребивалиште у Босни и Херцеговини. Наиме, наведена лица, у већини случајева, на овај начин избјегавају санкцију за почињени прекршај, па је неопходно да се прекршаји евидентирани од стране стационарног радарског система евидентирају на власника возила. Овим би се смањила могућност избјегавања санкције, а имали би се и поузданији подаци о власницима возила.
- Потребно је спровести и друга истрживања која би потврдила резултате овог истрживања.

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник РС“, број 53/12).
2. Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 6/06).
3. Правилник о начину обављања послова контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 122/11).
4. Упутство о раду радарских система, евиденцијама и поступку санкционисања прекршаја.
5. Извјештај Полицијске станице за праћење и обраду прекршаја евидентираних радарским системима.

ANALYSIS OF RECORDED OFFENSES CAUGHT BY STATIONARY RADAR SYSTEM IN THE REPUBLIC OF SRPSKA

Mladen Maric, MA

Cheaf of the Public Security in Banja Luka

Milan Salamadija

Police Academy, Banja Luka

Abstract: Increase in the number and of car accidents and the difficulty of consequences in Banja Luka, specifically in the western transit at Krajiskih Brigada street then the section of the highway Banja Luka - Klasnice and the eastern transit at the intersection of Zivojina Misica and boulevard of Petra Bojovica, had been interrupted in 2010th by the measures with significant effects. In fact, the said location is set stationary radar system that records violations of speeding and passing vehicles through the intersection at a red light. It is undisputed that the establishment of a stationary radar system at the aforementioned locations resulted in reducing the number of accidents and increased traffic safety. However, since 2010 there is an evident trend of increasing offenses in the area of traffic in all three locations, and he continued in the first nine months of 2013th year. Therefore, this paper analyzes the offenses recorded with stationary radar system in 2011th, 2012th and the first nine months of 2013th year. In addition to the analysis of violations per year, we conducted their analysis at locations that define the active system unit, as well as the status on which are recorded at the police station for monitoring and processing of offenses recorded by radar systems.

Key words: stationary radar system, active system unit, offenses, speed, red light, intersection.